

»NAŠA SODOBNOST«

»Naša sodobnost« stopa pred slovensko javnost z dvojnim namenom.

Njen prvi namen je nadaljevati in naprej razvijati vse zares pozitive književne in književno-kritične tradicije osrednjih slovenskih revij od »Ljubljanskega Zvona« do »Novega sveta«, ki je z lanskim letnikom prenehal izhajati; podpirati napore naših književnih ustvarjalcev, njihovo prizadevanje, da bi naš sodobni človek s svojimi čustvovanji in stremljenji, da bi prelomni čas, v katerem živi, našla v slovenski književnosti ustrezen umetniški odraz; terjati in pospeševati načelno književno in vobče umetnostno kritiko kot najučinkovitejše orožje v boju za resnično socialistično umetnost.

Njen drugi namen je razvijati tehtno znanstveno-politično publicistiko, ki naj se na straneh »Naše sodobnosti« loteva vseh vprašanj našega notranjega družbenega razvoja ter s poglobljanjem v njihovo bistvo prispeva k njihovemu praktičnemu reševanju. Razgledi po svetu, razprave o mednarodnih političnih, gospodarskih in kulturnih vprašanjih naj osvetljujejo pomen naših lastnih progresivnih družbenih pobud in naporov v luči sodobnega svetovnega dogajanja, zlasti pa v luči obče težnje k socializmu, ki ga danes postavljata na dnevni red čas in delovni ljudje vseh dežel. S tem bo naša revija sprejela nase del nalog »Dela«, ki se z letošnjim letom izpremeni v periodični almanah.

Nikakor ni slučajno, da smo našo novo revijo imenovali »Naša sodobnost«. V tem ni zgolj program in v tem ni zgolj izražena volja, biti tesno povezan z dejanjem in nehanjem našega sodobnega človeka. S tem hkrati navezujemo na književno-kritični in publicistični pojav iz naše polpreteklosti, ki je bil dokajšnjega pomena za duhovno pripravo slovenskih ljudi, zlasti za pripravo naprednega slovenskega izobraženstva na prihajajoče veliko dogajanje, v katerem se je naše ljudstvo z odločilnim revolucionarnim dejanjem opredelilo za socializem. V mislih imamo predvojno »Sodobnost«, ki se je v borbi proti tedanji družbeni reakciji pri nas in za strnitev slovenskih naprednih intelektualnih sil izoblikovala v revijo, kakršna nam prav v današnjih dneh lahko v marsičem služi za zgled.

Naloge, pred katerimi dandanašnji stojimo, terjajo od nas enako strnitev v boju za napredek slovenske kulture, za socialistično bodočnost slovenskega naroda in vseh delovnih ljudi naše jugoslovanske domovine.

S temi mislimi vabimo k sodelovanju slovenske javne delavce, starejše in mlajše pokolenje naših umetnikov, znanstvenikov in publicistov, ustvarjalce z vseh področij umetniškega in znanstveno-publicističnega udejstvovanja.

EKSISTENCIALIZEM IN NJEGOVE DRUŽBENE KORENINE*

Boris Ziherl

Zadnje čase se o Sartru spet piše in govori več ko navadno. Presenetil je javnost z novo eksistencialistično »izbiro«. To pot se je opredelil za sovjetsko stvar.

V julijski številki svoje revije »Temps modernes« za leto 1952 je Sartre priobčil prvi del članka, ki nosi naslov »Komunisti in mir«. V njem med drugim opravičuje sovjetsko vnanjo politiko v vseh njenih razvojnih fazah, vključno nemško-sovjetsko pogodbo iz leta 1939, zatrjujoč, da »ZSSR hoče mir in da to vsak dan iznova dokazuje«.¹

Po tem članku se je Sartre v naslednji številki »Temps modernes« sporekel z Albertom Camusom, s katerim ga je dotlej, kakor sam pravi, »dosti stvari zblíževalo, prav malo pa razdvajalo«. Povod temu sporu med obema piscema je dala kritika Camusovega esejističnega dela, posebej njegove knjige »L'homme révolté« (Revoltirani človek), ki jo je za Sartrovo revijo napisal Francis Jeanson. Glavna misel tega Camusovega dela, o katerem bomo v naši razpravi še govorili, se dokaj sklada z glavno mislijo nekaterih Sartrovih lastnih del, predvsem z glavno mislijo njegove drame »Les mains sales« (Umazane roke).

Camus se je zaradi kritike Sartru v »odprtem pismu« pritožil. Sartre ga je zavrnil in prekinil nadaljnje razpravljanje z njim. Razšel se je s Camusom v imenu svoje nove »izbire«, hkrati pa je napovedal, da bo tudi s seboj samim obračunal.² Nato je javnosti sporočil svoj

* Razprava je napisana za beograjsko revijo »Nova misao«.

¹ »Temps modernes«, št. 81, julij 1952, str. 12. Svoj plaidoyer za sovjetsko vnanjo politiko krona Sartre s temile besedami: »Toda ni se treba varati: če bo ZSSR nekega dne izgubila vsako upanje, da se je vojni mogoče izogniti, bo sama izzvala spopad« (str. 18).

² »Temps modernes«, št. 82, avgust 1952, str. 351.